

DOMONKOS ÁDÁM

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Történelemtudományi Doktori Iskola, Jelenkortörténeti és Összehasonlító

Történettudományi Doktori Program

domonkosadam96@gmail.com

A délvidéki magyarság helyzete Mesterházy Ambrus szociográfiái alapján

Előadásomban egy méltatlanul elfeledett szociográfus, Mesterházy Ambrus írásairól számolok be átfogóan, valamint ezeken keresztül mutatom be az anyaországtól elszakadt délvidéki magyar közösség meghatározott szociális problémáit. A szerző *Bácsmezei Naplóban* megjelent úttörő szociográfiái és riportjai máig feldolgozatlanok és ismeretlenek maradtak. Ezek az írások az egész Vajdaság területéről tartalmazznak megkerülhetetlen, releváns megállapításokat, ugyanis a szerző bejárta a vidéki községeket és városokat, hogy a közösség szociális helyzetéről elsőkézből számolhasson be. Ezirányú munkássága széles spektrumot ölel fel: a baranyai és szlavóniai magyarságot ért sérelmekről kezdve a Tisza menti magyar települések problémáin, az agrárreform visszasságain, a tüdővész pusztításain és a számottevő munkanélküliségen át egészen a Dél-Amerikába kivándorlókig számos aspektust tárgyal.

Előadásomban röviden értekezek a *Bácsmezei Napló* jelentőségéről, ezt követően a szerző helyzetjelentéseit tekintem át. Történelmi kontextusba helyezem észleleteit, majd pedig értékelem azokat. Külön tárgyalom azt, hogy a vonatkozó szociográfiák milyen új távlatokat nyitnak a délvidéki magyar közösség történetének kutatásában.